

Inleiding

bij de uitvaartdienst voor Johannes kardinaal Willebrands

Utrecht, 8 augustus 2006

Dierbare zusters en broeders in Christus,

In droefheid zijn wij hier samen om afscheid te nemen van Johannes Gerardus Maria Kardinaal Willebrands. Van 1975 tot 1983 was hij aartsbisschop van Utrecht en heeft hier in deze kathedrale kerk vele malen de Eucharistie gevierd. De Eucharistie als het éne offer van Christus, waarmee hij als priester vergroeid was en die hij een leven lang dagelijks vierde als dankzegging – eucharistie, dankzegging – bij uitstek. Dankzegging, want bij alle droefheid past ons allereerst dankbaarheid ten opzichte van God voor deze eminente priester en bisschop, dankbaarheid ook voor dit lange en vruchtbare leven.

U weet het, de laatste dagen is er veel over hem gezegd en geschreven. Hij was een waarachtige persoonlijkheid, een grote West-Fries en een grote Nederlander; tegelijkertijd een wereldburger. Maar bij dit alles bleef hij een eenvoudig en nederig mens, levend uit Gods genade en barmhartigheid.

Hij was een door-en-door deugdzaam mens, een zeer wijs en verstandig man, een rechtschapen iemand, die gekenmerkt werd door een grote gematigdheid in zijn persoonlijke levensstijl en in zijn oordeel over anderen. Het maakte hem uitermate geschikt voor gesprek en dialoog.

Daarbij was hij een man van onverschrokken sterkte en moed in datgene wat zijn levensroeping werd: de eenheid van

alle christenen en de verbetering van de relatie met het Joodse volk. Kardinaal Kasper zal als zijn opvolger in Rome dat straks nog nader belichten.

Eén herinnering wil nu het vele dat kardinaal Willebrands betekende voor de Kerk die hij liefhad en voor de oecumene, waaraan hij met heel zijn hart dienstbaar was, aanschouwelijk maken. En de suggestie daartoe komt van pater Gerbert, die als zijn huisgenoot hem goed kende en hem zo zorgzaam bijstond.

De kardinaal bewaarde als een kostbaar kleinood een bijbeltje. Het werd gebruikt bij de ontmoeting tussen paus Paulus VI en patriarch Athenagoras in Jeruzalem in 1964. Samen baden zij daar voor de eenheid van de christenen. Maar na dat gebed was er behoefte aan iets meer, aan

iets aanschouwelijk. Spontaan haalde kardinaal Willebrands dit bijbeltje uit zijn zak en stelde de paus en Athenagoras voor om alternerend in het Latijn en in het Grieks het zo bekende 17de hoofdstuk van het Johannes-evangelie te lezen. Daar bidt Jezus op de avond voor Zijn lijden en sterven hartstochtelijk voor de eenheid onder Zijn leerlingen.

Dit kleine bijbeltje wordt nu op de kist gelegd als onderstreping van de zo betekenisvolle geste toen, als onze aansluiting bij het gebed van Christus de Heer en als eerbetoon aan hem die de eenheid op zulk een bijzondere wijze gediend heeft. Wij danken God voor deze eminente priester en bisschop en wij bidden van harte dat God hem nu mag doen delen in Zijn vrede en vreugde.